

**Krav 1
Mellomoppgjøret
i Staten**

1. MAI 2025

Fra LO Stat

24. april 2025 kl. 10.00

1. Reguleringsbestemmelse

Det vises til HTA for LO Stat og YS Stat pkt. 1.4 – Reguleringsbestemmelse for 2. avtaleår:

- a) Før utløpet av 1. avtaleår skal det opptas forhandlinger mellom staten og hovedsammenslutningene om eventuelle lønnsreguleringer for 2. avtaleår.
- b) Partene er enige om at forhandlingene skal føres på grunnlag av den alminnelige økonomiske situasjon på forhandlingstidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår. Den nominelle lønnsutvikling for ansatte i det statlige tariffområdet skal vurderes i forhold til arbeidslivet for øvrig.
- c) Hvis partene ikke blir enige ved forhandlinger, kan partene si opp hovedtariffavtalen innen 14 dager etter at forhandlingene er avsluttet og med 14 dagers varsel, med utløp tidligst 1. mai 2025.

2. Den alminnelige økonomiske situasjonen på forhandlingstidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår

Tariffoppgjøret 2025 foregår i en krevende situasjon preget av internasjonal økonomisk uro, ikke minst på grunn en gryende handelskrig. Denne kommer på toppen av en lengre periode med vesentlig høyere prisvekst, økte renter, dyr strøm og flere år med reallønnsnedgang før 2024. I denne perioden har også lønnskostnadsandelen gått ned betydelig, noe som innebærer en ny fordeling av overskudd til fordel for kapitaleierne.

Det er arbeidstakerne med lavest inntekt som har blitt hardest rammet av høy prisvekst, noe som skaper økt utrygghet om egen økonomi. Prioritering av lavtlønte og utjevning av forskjeller ivaretas best ved kronetillegg. Generelle kronetillegg har også en god likelønnseffekt.

Kvinner har fortsatt betydelig lavere gjennomsnittslønn enn menn. Mye av dette kan ikke forklares med bakenforliggende faktorer. Koordinert og sentral lønnsdannelse er en nøkkel for å oppnå lik lønn for arbeid av lik verdi.

3. Inntektsutviklingen i 2024 og utsiktene for 2. avtaleår

LO Stat slutter opp om frontfagsmodellen som innebærer at konkurranseutsatt industri forhandler først, og at resultatet lager en norm for etterfølgende tariffområder.

I de senere årene har en større del av de disponible midlene blitt avsatt til lokale forhandlinger. Det svekker ikke bare de sentrale partenes innflytelse, men også likelønnsutviklingen og lønnsutviklingen for lavtlønte. Det medfører at mange får ingen eller liten lønnsutvikling, selv om samlet årslønnsvekst i staten tilsier at det skulle vært rom for reallønnsvekst.

Tariffsystemet i staten må igjen bli et virkemiddel for en sentral og koordinert lønnsdannelse. Sentrale generelle tillegg omfatter alle ansatte, og er det beste virkemiddelet for å sikre lønnsutvikling for alle. Dette vil gi en forutsigbarhet for framtidig lønnsutvikling som også vil bidra til å gjøre staten til en attraktiv arbeidsplass, og bidra til å beholde og rekruttere ansatte i staten. Samordnet lønnsdannelse med sentrale tillegg er i seg selv et av de viktigste virkemidlene mot økende lønnsforskjeller. For LO Stat er det viktig at årets mellomoppgjør gir reallønnsvekst og gir en tilsvarende lønnsutvikling som arbeidslivet for øvrig.

Prisstigning målt ved konsumprisindeksen var 3,1 pst for 2024. Rammen i frontfaget i hovedoppgjøret 2024 ble anslått til 5,2 pst. Lønnsveksten for industrien samlet i NHO-området for 2024 er beregnet til 5,3 pst.

I det statlige tariffområde ble resultatet i 2024 en ramme på 5,2 pst. Veksten i faste og variable tillegg ble sterkere enn partene forutsatte. Også vekst i årsverk og årslønn i Forsvaret ble sterkere enn partene forutså. Til sammen bidro dette til at lønnsveksten i staten samlet er beregnet til 5,4 pst. Ser man bort fra endringene i faste og variable tillegg, var årslønnsveksten i staten samlet 4,7 pst. Ser man bort fra lønnsvekst i Forsvaret var årslønnsveksten i staten 4,9 pst. Senere virkningstidspunkt på grunn av streik trakk ned årslønnsveksten i staten med 0,2 pst.

Prisstigningen målt ved konsumprisindeksen for 2025 er anslått til 2,7 pst.

NHO har i samråd med LO fastslått den økonomiske rammen til 4,4 pst i årets mellomoppgjør. I rammen ligger det blant annet et sentralt generelt tillegg, lavlønnstillegg og ekstra tillegg på overenskomster uten lokal forhandlingsrett.

I staten ligger om lag 15 200 ansatte under 90 pst av gjennomsnittlig industriarbeiderlønn. Det er viktig at fordelingsprofilen i tariffoppgjøret bidrar til å heve de laveste lønte gruppene.

Statistikken pr. 1.10.2024 viser at kvinners andel av menns totale lønn per årsverk i staten er 89,4 pst. Dette er en nedgang fra 2023 på 0,4 prosentpoeng. Arbeidet med å identifisere, rette opp og forhindre kjønnsbetingede lønnsforskjeller må videreføres og forsterkes.

4. Økonomiske krav

- LO Stat krever en ramme som gir rom for betydelig reallønnsøkning
- LO Stat krever at hele den disponible rammen fordeles som sentrale, generelle tillegg med virkning fra 1. mai 2025
- De generelle tilleggene må gis som et likt kronetillegg

LO Stat tar forbehold om nye og endrede krav under forhandlingene.

Med vennlig hilsen
LO Stat

Elisabeth Steen

Elisabeth Steen
Leder